

CAPITOLUL I

O problemă neobișnuită

Micuțul traducător intră într-un hol îngust, întunecos și îmbâcsit în care mirosea a pipi de pisică. Gazda, un om masiv cu părul alb, bine rărit în creștet, îl invită să-și scoată pardesiul și să-l agațe în cuier peste alte vechituri care atârnavu acolo alături de limba de încălțat pantofi. Musafirul păși timid către sufrageria meschină, cu mobilă lăcuită în stilul anilor '70, invadată de cărțile împrăștiate peste tot, într-o neglijență absolută, pe masă, pe canapeaua cu brațe de lemn lustruit, pe covor și chiar pe scaune. Doi dintre pereți erau acoperiți de rafturile unei biblioteci, înșesate la rândul ei de volume prăfuite. Carevasăzică, gândi traducătorul, polițistul e pasionat de citit. Asta s-ar putea să fie de bine.

— Pofțiți, vă rog, luați loc aici, îl invită gazda cu o voce sonoră, dând jos câteva cărți de pe un scaun.

— Văd că încă studiați, nu vă lăsați, îl perie traducătorul.

— Ei, da, am mai fost invitat pe la școala de poliție să țin niște prelegeri, și e nevoie să mă documentez,

să mă mențin bine informat. Citesc cât mai pot, că nu vreau să-mi pierd vremea cu televizorul, să mă smintească nemernicii ăștia.

Traducătorul simți că e mai bine să schimbe cursul discuției care ar fi putut devia către politică, și cine știe ce opțiuni putea avea fostul polițist, acum pensionar. Nu voia să stârnescă vreo discuție în contradicțoriu, mai ales că venise pentru un ajutor.

— E foarte bine că aveți ocazia să transmiteți unora mai tineri din experiența dumneavoastră.

— Bine ar fi dacă i-ar interesa cu adevărat să învețe ceva. Dar, știți cum e, mulți tineri nu-i ascultă pe bătrâni. Cred că ei le știu pe toate. Nu sunt în stare nici să priceapă că bătrânii au trecut deja pe la vârsta lor și că știu exact ce e în capetele lor necoapte, dar că știu și altele în plus, pentru că au trăit și au citit mult mai mulți ani. Mă rog, presupun că așa se întâmplă mereu. Dar mi-ați spus că vreți să aflați ceva despre domnul Țestosu. Dacă pot să vă ajut, o fac cu dragă inimă.

— Domnule Iorgu, l-ați cunoscut pe scriitor...

— Sigur că da, am stat de multe ori de vorbă. Poate că știți, se documenta pentru romanele sale, îmi cerea detalii legate de munca în poliție.

— Îmi îngădui să spun că, din câte știu, dumneavoastră erați modelul din realitate pentru celebrul său personaj, comisarul Iordache.

— N-aș merge chiar până acolo. Domnul profesor, cum îi spuneam eu, mă interoga în legătură cu tot felul de detalii și îmi cerea amănunte despre cazuri

mai vechi. Țin să precizez că întotdeauna era vorba despre dosare finalizate într-un fel sau altul și pe care legea îmi dădea voie să le pomenesc. Nu erau niciodată cele aflate în curs de cercetare penală, acestea fiind, conform prevederilor legale, după cum probabil vă dați seama, secrete. Și, de asemenea, mă ruga să-i povestesc despre procedurile noastre, ceea ce mă punea întotdeauna în dificultate, pentru că unele dintre acestea, cel puțin cele aflate în actualitate, nu pot fi dezvăluite public. Fiindcă pe urmă, înțelegeți, infractorii află...

— Domnule Iorgu, nu trebuie să-mi explicați lucrurile astea. Eu am venit aici doar pentru a vă cere ajutorul în această poveste care-l privește pe scriitorul Alexandru Țestosu sau, mă rog, privește memoria lui.

— Da, da, înțeleg, dați-i drumul cu povestea. Am înțeles că aveți o oarecare îngrijorare.

— E greu să spun că sunt chiar îngrijorat. Eu doar i-am tradus câteva dintre cărți în limba engleză. Să știți că am avut un oarecare succes cu ele. I s-au vândut la Londra romanele polițiste, deși știm că aici Țestosu era și traducător din greaca veche, era clasicist și era și poet.

Fostul polițist Iorgu îl privea cu ochii îngustați.

— Stimate domn, iertați-mă că întreb, sunteți cumva de naționalitate engleză?

Traducătorul simți nevoia să se ridice în picioare.

— Da, iertați-mă, nu m-am prezentat decât la telefon și poate n-am fost destul de clar atunci. Probabil că accentul meu spune totul. Da, mă numesc David...

NEWCOMBE... ca tenismenul. Sunt originar din Marea Britanie, dar m-am însurat cu o româncă și trăiesc în România de douăzeci și cinci de ani.

— Deci dumneavoastră sunteți cel care a tradus cărțile profesorului Țestosu în engleză? Foarte interesant! Îmi pare rău că nu v-am cunoscut până astăzi. Mă mir că vă place aici. În general românii noștri vor să plece, iar dumneavoastră v-ați mutat la noi. Frumos! E adevărat că aveți un anume accent, dar vorbiți românește excelent.

— Mulțumesc, în douăzeci și cinci de ani am învățat cât de cât, răspunse traducătorul ușor fâstâcit.

— Bine, domnule Newcombe, acum, evident că știu exact cine-i Alexandru Țestosu. Spuneți-mi însă cum vreți să vă ajut. Dar, înainte... poate doriți o cafea, nu v-am întrebat...

— Da, mulțumesc, o cafea fără zahăr, că așa m-a obișnuit soția mea. Înainte o beam cu lapte.

— Fără zahăr o beam și eu când eram la poliție. Acum, invers decât dumneavoastră, o mai îndulcesc cu puțin lapte. N-o mai suport chiar așa seacă.

Gazda porni spre bucătărie, iar traducătorul urmări cu privirea mersul lui de uriaș, cu picioarele încălțate doar în ciorapi groși de lână crem, care nu scoteau nici un sunet pe covor. Își aminti de papucii lăsați mereu în fața ușii de la apartamentul vecinului său, din blocul unde locuia. Preț de câteva minute avu răgazul să studieze biblioteca. Deși rafturile propriu-zise păreau cu totul demodate, destule cărți erau aproape noi. Multe de specialitate, tratate de drept,

CP& CPP – Codul penal și Codul de procedură penală, *Experimente și simulări în laboratorul de criminalistică*, de Nicoleta-Elena Buzatu, *Tratat de criminalistică*, de Emilian Stancu, *Crime înfiorătoare și tâlhării îndrăznețe din a doua jumătate a secolului XIX în România*, de Gabriel Constantinescu, *Tratat de procedură penală*, de Ion Neagu, *Interogatoriul*, de Tudorel Butoi. Se găseau pe acele rafturi și ghiduri turistice, cărți de istorie, beletristică, o bună parte din colecția „Romanul secolului XX“ de la Editura Univers din anii '70 –'80, piese de Aristofan în traducerea lui Alexandru Țestosu, *Poezii albastre* de Alexandru Țestosu și, bineînțeles, *Încurcăturile comisarului Iordache*, *Comisarul Iordache și hoțul care bea socată*, *Comisarul Iordache pe urmele lui Polyfem*, *Vacanța stricată a comisarului Iordache*, *Comisarul Iordache și secretul fustei mov*, *Comisarul Iordache joacă la marț*, *Cele trei zile de nesomn ale comisarului Iordache*, *Comisarul Iordache redeschide cazul Diomede*, *Comisarul Iordache găsește o amforă grecească*, *Ce a mirosit motanul comisarului Iordache?*.

În acel moment, în sufragerie chiar se strecură un motan cenușiu, rotindu-și vârful cozii ridicate în sus și nedând nici o atenție musafirului.

— Oh, domnule Iorgu, să nu-mi spuneți că acesta e celebrul Sărsăilă, motanul din romanele lui Țestosu.

Fostul polițist răspunse din bucătărie cu un ton puțin mai ridicat decât ar fi fost nevoie.

— N-am avut niciodată un motan Sărsăilă. Țăla era în cărți. Pe al meu îl chema Papuc. Poate că l-a inspirat

într-un fel pe domnul profesor, adică, văzându-l la mine, l-a pus și în cărțile domniei sale. Dar nu vă închipuiți că e același, Doamne! Azi ar fi trebuit să aibă vreo... 48-50 de ani, bietul motan. Țsta e Tomiță.

— Mă gândeam că or fi și pisici dintr-acestea, fără moarte, replică traducătorul zâmbind.

— Cum, cum? făcu fostul polițist intrând cu cafelele.

— Fără moarte sau, mă rog, foarte longevive, ca țestoasele.

Domnul Iorgu se opri brusc la doi centimetri înainte de a pune tăvița cu ceșcuța de cafea pe masă. Dintr-odată părea foarte atent.

— Spuneți ceva cam ciudat. Nu prea înțeleg.

— Am făcut un fel de poantă, poate cam deplasată, într-adevăr. Scuze, nu mă luați în seamă.

Fostul polițist păru că încerca să-și studieze mai bine musafirul.

— Nu vreți totuși să-mi explicați de ce ați venit la mine?

— Da, sigur, e o poveste care cred că o să vă intrige. S-o iau cu începutul. Știți, soția mea e profesoară de română, predă la liceul „Iulia Hasdeu“. Și într-o zi le vorbea elevilor despre Alexandru Țestosu. El nu e în manuale, ca autor, dar ea s-a gândit că ar putea să le stârneasă interesul și asupra poeziilor lui. Unul dintre elevi i-a atras însă atenția că într-o scurtă prezentare a autorului de pe Internet nu e trecut decât anul nașterii: 1906. Știți, poate, că unii elevi își închipuie că toți scriitorii pe care-i învață la școală sunt morți

de mult. Și, bineînțeles, credeau că și Alexandru Țestosu a murit.

— Adică, vrei să spunei că n-a murit?

— Dumneavoastră ați auzit să fi murit?

— Mamma mia, chiar că n-am auzit, nici nu mi-am pus problema, dar spunei că era născut în 1906. Suntem în 2019, carevasăzică ar trebui să aibă 113 ani. Păi cum Dumnezeu să mai trăiască?

— Ei bine, tocmai asta-i problema, zise traducătorul lăsând jos ceșcuța de cafea, înainte să fi sorbit din ea.

Fostul polițist se ridică brusc în picioare. Se învârti în loc în timp ce se scărpină pe piept, băgându-și mâna printre nasturii cămășii sale groase, în carouri. Devenise neliniștit, iar Newcombe avu impresia că-l vede dintr-odată pe comisarul Iordache, acela tânăr din cărțile pe care le tradusese și căruia i se micșorau ochii când descoperea ceva interesant. Pe de altă parte, fostul polițist, cu privirea sa pătrunzătoare și ușor ironică, îi aducea aminte de cineva cunoscut, parcă de un actor. Gazda rămăsese cumva în nemișcare, fără să mai zică nimic, ca și cum ar fi așteptat mutarea următoare a musafirului său.

— Da, vreau să spun că nu există nici o dovadă că ar fi murit, dar nici că trăiește. Sau eu, cel puțin, n-am reușit să găsesc nimic.

— Am văzut multe la viața mea, așa că n-ar trebui să mă mai mire nimic, zise fostul polițist, așezându-se la loc pe marginea scaunului. Mă rog, presupun că deja ați întreprins unele căutări înainte să ajungeți

la mine. Și sper să nu fie vreo glumă. N-aș tolera așa ceva, cred că vă dați seama.

Traducătorul își aminti momentele de duritate ale comisarului Iordache. Într-adevăr, nu prea părea să fie de glumă cu el.

— Nu, *my God!* Cum să glumesc? Am făcut cercetări pe Internet, ca un șoarece de birou ce sunt. Nicăieri nu apare vreo știre despre moartea lui. Ultimul său interviu este din 2002, când avea 96 de ani. De atunci, nimic. Și toată lumea pare că l-a uitat. De fapt, nu l-au uitat, probabil că mulți au crezut că a murit.

— Și, vă spun eu, e evident că a murit. Dar poate că n-a anunțat nimeni decesul. Poate că nu mai avea rude?

— Habar n-am! Eu am întrebat la Uniunea Scriitorilor, era membru acolo, și mi-au spus că n-a mai plătit cotizația de nu se mai știe când, iar la un moment dat, conform statutului, l-au suspendat din calitatea de membru. A rămas că mai caută date, o să trec într-o zi pe acolo, să vorbesc mai în detaliu cu ei.

— E drept că noi, cei care-l cunoșteam cât de cât – zise Iorgu ușor dus pe gânduri –, am fi putut să ne interesăm, să ne întrebăm unde și când a dispărut. Dar știți cum e, viața merge înainte, și uneori nu te oprești să-ți pui asemenea probleme. Noroc cu dumneata că te-ai gândit. Ai venit tocmai din Anglia ca să ne arăți ce ar trebui să facem. Glumesc, bineînțeles. Dar ai reușit să-mi stârnești interesul. A fost un om căruia-i datorez totuși ceva. Nu știu dacă eu l-am inspirat cu adevărat pe el, eu zic că doar l-am ajutat să

Cuprins

I. O problemă neobișnuită.....	5
II. Poveștile scriitorilor	16
III. Lucrurile o iau razna	32
IV. „Acțiunea“	49
v. Vecinii.....	62
VI. Pasiența lui Napoleon.....	75
VII. Un samsar de mașini.....	83
VIII. Discuții și planuri, la o cafea	92
IX. Crima din vis	103
x. Un personaj sulfuros.....	112
XI. O călătorie	132
XII. Un picnic în chioșc	142
XIII. Mărturisirile fostului comisar	159
XIV. Regina albinelor	178
XV. Lovitura de teatru	186